

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/136/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

98/2013. (IV. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹, meghatalmazott képviselője által 2012. február 21-én előterjesztett panaszát a 2013. április 10-én – dr. Kádár András Kristóf és dr. Féja András testületi tagok távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alpjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. február 21-én meghatalmazott képviselője útján, postai úton terjesztette elő panaszát egy vele szemben 2012. február 16-án, valamint egy 2012. február 20-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben. A panaszos képviselője a panaszt 2012. március 26-án kelt levelében kiegészítette és csatolta a Testület előtti képviseletére feljogosító, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazást.

I.

1) A panaszos meghatalmazott képviselője, (aki a panaszos édesapja), beadványában előadta, hogy 2012. február 16-án a hajnali órákban a panaszos által vezetett gépkocsit megállította egy járőr T. városban, a K. úton, igazoltatás céljából. A járőr, egy r. zászlós, – amikor kiderült, hogy ki a panaszos édesapja – különféle trágárságokat mondott a panaszosnak, mely szerint a panaszos édesapja mindenkit feljelent, egy vamzer, és lejárató kampányt indított a r. zászlós ellen, továbbá mindenkinek a „szívébe-lelkébe taposott”. A panaszos gépkocsijában

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

három fő utazott, akik tanúi voltak az esetnek. A panaszos képviselője a panasz-beadványban megjegyezte, hogy ő az intézkedő rendőrt nem ismerte. Az igazoltatás során szóba került még a panaszos képviselőjének egy további ügye is, amely egy helyi ügyvédjelöltet érint, aki korábban rendőr volt.

A panaszost ezen eset után, 2012. február 20-án az esti órákban ismételt megállították közúti ellenőrzés során T. városban, az E. utcában, és azért akarták felelősségre vonni a rendőrök, mert állításuk szerint ezen a napon, korábban O. városban megállás nélkül hajtott át egy „stoptáblás” kereszteződésen. A panaszos az erről kiállított dokumentumot nem írta alá, ezek után a rendőrök kipakolták a panaszos gépkocsiját, kinyitatták a motorháztetőt, kivették a pótkereket is. A kutatás során találtak a kesztyűtartóban egy többfunkciós zsebkést, aminek kb. 6 cm volt a pengehosszúsága (ezt a rendőrök lemérték), és akkor az egyik rendőr megkérdezte a másikat, hogy ezért be lehet-e vinni a panaszost, majd láthatóan nem örült neki, hogy a panaszost ezért nem lehet felelősségre vonni. Ennek az esetnek is három tanúja volt.

A panaszos úgy vélte, hogy – bár senkit nem akar alaptalanul vádolni – nem helyes, ha valaki a panaszos (vagyis a fia) ellen fordítja a panaszos képviselőjével szembeni indulatait és különösen egy járőrnek nem lenne szabad ilyen magatartást tanúsítania.

2) A panaszos képviselője 2012. március 26-án – a képviseleti jogosultságát igazoló meghatalmazás csatolása mellett – a következőkkel egészítette ki a panaszt.

A 2012. február 16-án történt igazoltatás során a panaszos állt az autójával, amikor mögé állt egy rendőrségi gépkocsi, amelyből két rendőr – egyikük a már a panaszban nevezett – szállt ki, és igazoltatta a panaszost. Az igazoltatás okáról a panaszost nem tájékoztatták, annak célja a panaszos szerint vélhetően egy „kötetlen magánbeszélgetés” lehetett. A panaszos képviselője megjegyezte beadványában, hogy a „vamzer” kifejezés, amivel őt illette a rendőr egy nagyon súlyos kijelentés. Csak utólag derült ki, hogy a nevezett rendőr öccse, a panaszos képviselőjének cégénél dolgozott, és mivel a panaszos képviselője elküldte őt a cégtől, a rendőr ezt megaláztatásként élte meg. A panaszos képviselője szerint azonban nem lehetett volna a panaszost inzultálni. A panaszos képviselője szerint a panaszos, a betegsége miatt nem tudott arra a kérdésre válaszolni, hogy ezen intézkedés alkalmával történt-e jármű, illetve ruházatátvizsgálás.

A 2012. február 20-án történt intézkedés alkalmával –amikor az állítólagosan O. városban történt szabálysértés miatt vonták felelősségre a panaszost – ugyancsak három személy tartózkodott a panaszoson kívül az autóban. A panaszos – aki állítása szerint semmilyen szabálysértést nem követett el O. városban – T. városba megérkezve egy presszóhoz hajtott, ott ment oda hozzájuk az egyenruhás rendőr. A rendőr kiszállította a panaszost és társait az autóból, majd a közben odaérkező, ugyancsak egyenruhás társával együtt azt mondták a panaszosnak, ismerje el, hogy piros lámpán hajtott át O. városban, ezért írja alá az erről szóló papírt. A panaszos közölte, hogy nem hajtott át piros lámpán, és nem ír alá semmit. Ebbe a rendőrök bele is törődtek, de közben erősítés érkezett, egy másik rendőrségi autóval és ekkor kezdődött az egész kálvária. A rendőrök olyan módon vizsgálták át az autót, mintha egy „háborús övezetben a határszélen” történt volna az ellenőrzés. A gépháztetőt kinyitották, a pótkereket kivették a rendőrök, majd a kesztyűtartóban lévő zsebkés pengéjét lemérték. Az intézkedő rendőrök közül ketten is ott voltak korábban, amikor a panaszost a C.nevű discóban megverték (egyikük intézkedő rendőrként, a másik kidobó emberként), ezzel kapcsolatban az

egyik rendőr meg is kérdezte a panaszost, hogy „apád milyen vallomást tett a rendőrségen?”. A rendőrök a jármű átvizsgálását a piros lámpán történt áthajtással indokolták.

A panaszos képviselője ezt követően előadta, hogy 2011. február előtt semmilyen konfliktusa nem volt a rendőrséggel, de ezt követően nézeteltérése támadt a cégének ügyeit intéző ügyvéddel, aki korábban rendőrként dolgozott mind O., mind T város rendőrkapitányságán, majd később egy másik ügyvéddel is konfliktusba került és azóta vannak az indokolatlan ellenőrzések. A panaszos képviselője szerint az előzményekhez hozzátartozik az is, hogy egy Sz. Cs. nevű rendőrt korábban elbocsátottak és a megyei bíróság jogerősen felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. Ennek oka a panaszos elmondása szerint pedig az volt, hogy nevezett rendőr egyenruhában, szolgálati gépkocsival odaállt a panaszos képviselőjének háza elé és húszezer forintot akart kölcsön kérni a panaszos képviselőjétől. A panaszos képviselője szerint a panaszos ennek „issza a levét”.

3) A panaszos képviselője csatolta a beadvány-kiegészítéséhez, a panaszos egészségügyi állapotáról 2012. március 22-én kiállított szakorvosi véleményt, mely szerint a panaszos 2011. december 1-je óta áll kezelés alatt, major depresszív epizód, posztraumás stressz zavar és agoraphobia miatt. A szakvélemény szerint a kezelést indokló psychotraumaig a beteg kiegyensúlyozott volt, a psychotraumának egyértelműen oki szerepe van abban, hogy manifesztálódtak a tünetek, melyek folyamatos gyógyszeres és psychotherápiás kezelés mellett sem szűntek meg, jelenleg is kezelésre szorul.

A szakvéleményt hivatalos felhasználás céljából adták ki a beteg jogi képviselője részére, 2012. március 22-én.

4) Csatolta a panaszos képviselője a panaszos által a városi rendőrkapitányságon 2011. december 13-án, 4 óra 43 perckor tett feljelentésről készült jegyzőkönyvet. A panaszos a feljelentésben előadta, hogy az adott napon 0 óra 30 perc körüli időben a C. nevű szórakozóhelyen barátaival szórakozott, amikor belekötött egy általa csak látásból ismert férfi, majd amikor a panaszos a konfliktushelyzetből ki szeretett volna lépni, ez a férfi hátulról leütötte. A panaszos szerint támadója nem sokkal korábban egy olyan, a panaszos által konkrétan megnevezett személlyel beszélgetett, akinek az édesapjával volt valamilyen peres ügye. A panaszos nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a T.-i Rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a városi rendőrkapitányság vezetőjének a Testület kérdéseivel kapcsolatos tájékoztató levelét (továbbiakban: tájékoztató levél) amely a következőket tartalmazza.

a) 2012. február 15-én 19 órakor a napi szolgálatot megelőző eligazításon a szolgálatirányító parancsnok arról tájékoztatta a közterületen szolgálatot ellátó állományt, hogy tudomás van

arról, hogy egy vagy több személy T. város területén erőszakos jellegű bűncselekményt kíván elkövetni. Az információk szerint ezen személyek feltehetően az egyik éjjel-nappali boltban akartak elkövetni bűncselekményt. A panaszossal szembeni intézkedésben részt vevő rendőrök 22 óra 35 perc körüli időben a T. város, R. téren lévő, éjjel-nappal nyitva tartó presszónál, az eligazítás során leírt személyek egyikét felismerték, majd észlelték, hogy ez a személy beszáll egy V. típusú gépkocsiba, melyben többen ültek. Ezek a személyek hosszú ideig, mintegy 1 órán át várakoztak a gépkocsiban ülve a bejárat előtt lévő parkolóban, majd a K. út irányába távoztak. Mindezek figyelembevételével 23 óra 35 perckor a K. út 13. szám előtti útszakaszon a rendőrök ellenőrzés alá vonták az említett személygépkocsit és annak utasait. A gépkocsit a panaszos vezette. Mellette utasként tartózkodott C. R., míg a gépkocsi hátsó ülésén a bal oldalon R. N., a jobb oldalon pedig C. G. helyi lakosok.

Az ellenőrzés során a panaszos személyes okmányait és a gépkocsihoz tartozó okmányokat a rendőrök rendben találták. Az igazoltatott személyek, illetve a jármű adatait a központi számítógépes körözési nyilvántartásban ellenőrizték, de abban egyik adat sem szerepelt. A szolgálatirányító parancsnok utasítására a gépkocsi rakterét átvizsgálták, de abban semmiféle bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyat, vagy egyéb eszközt nem találtak. Az intézkedés céljaként közúti gépjármű ellenőrzést közöltek B. G.-vel. (A név nyilvánvalóan elírás, a gépkocsit a panaszos vezette, nem a panaszos édesapja.) Az intézkedésben két rendőr vett részt.

b) A rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 20. § (1) bekezdés a) pontja alapján az egyenruhájukkal és az azon elhelyezett azonosító jelvényükkel igazolták magukat. Az intézkedés megkezdését megelőzően a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §-ban foglalt kötelmeiknek eleget tettek, melyet a tájékoztató levél szerint alátámaszt az a körülmény is, hogy a panaszolt rendőri intézkedéssel kapcsolatosan a panaszos (helyesen: a panaszos képviselője) tisztában volt azzal, hogy a panaszost ki állította meg és intézkedett vele szemben.

c) Az intézkedő rendőrök a gépkocsi rakterét az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdés alapján bűncselekmény elkövetésének megelőzése, illetve megakadályozásának érdekében vizsgálták át.

d) Az intézkedő rendőrök közül H. T. r. törzszászlós a panaszost nem ismerte, azt hogy a panaszos apja B. G., becenevén "C." a panaszos közölte a rendőrrel. K. K. r. zászlós a panaszost is, és édesapját is ismerte.

e) Nem hangzott el a rendőrök részéről megjegyzés a panaszos édesapjára vonatkozóan.

f) A panaszos által vezetett gépjármű a forgalomban haladt. A gépjárművet a rendőrök a szolgálati gépjármű fényjelzésével állították meg, amely az út mellett kialakított parkolóban szabályosan állt meg.

g) A rendőri intézkedést követően B. G.-vel (nyilvánvaló elírás, a gépjárművet a panaszos vezette) és utasaival szemben nem indult semmiféle eljárás.

h) A 2012. február 20-i rendőri intézkedésre a már az a) pontban kifejtettek alapján került sor. Az intézkedés céljának közúti ellenőrzést jelöltek meg a rendőrök.

i) A rendőrök az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontja alapján az egyenruhájukkal és azon elhelyezett azonosító jelvényükkel igazolták magukat. Az intézkedés elején a rendőr a napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, rendfokozatát és az intézkedés célját.

j) A panaszossal szemben – mivel B. G. T. városi lakos (nyilvánvaló elírás, helyesen: a panaszossal) – O. városban nem indult szabálysértési eljárás. A szabálysértési eljárás lefolytatására illetékességgel és hatáskörrel rendelkező T.-i Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályán nem indult B. G.-vel (nyilvánvaló elírás, helyesen: a panaszossal) szemben O. városban elkövetett szabálysértés miatt eljárás.

k) Az intézkedő rendőrök a gépkocsi rakterét az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdése alapján bűncselekmény elkövetésének megelőzése, illetve megakadályozásának érdekében vizsgálták át.

l) Az intézkedésben részt vevő V. K. r. őrmester szóban úgy nyilatkozott, hogy a panaszost ismerte, mivel már korábbi intézkedése kapcsán kapcsolatba került vele. A korábbi intézkedés során derült ki, hogy a panaszos édesapja a „C.” beceneven ismert autókereskedő, akit a rendőr nem ismert.

A panaszossal szemben 2012. február 15-én K. K. r. törzszászlós és H. T. r. törzszászlós intézkedett.

A panaszossal szemben 2012. február 20-án V. K. r. őrmester és H. K. r. őrmester intézkedett. Az intézkedésekről kép és hangfelvétel nem készült.

A panaszossal szemben az intézkedő rendőrök 2012. február 20-án a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 4. § (3) bekezdésében meghatározottak megsértése miatt, az intézkedéskor hatályos, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII.28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szabsért. rend.) 54.§-a alapján 20.000 Ft helyszínbírságot szabtak ki. A szabálysértés elkövetését B. G. (nyilvánvaló elírás, helyesen: a panaszos) a helyszínen elismerte.

A tájékoztató levél rögzíti, hogy a közrendvédelmi osztály körzeti megbízotti alosztály alosztályvezetője által készített jelentésből megállapítható, hogy olyan információ került a birtokába, mely szerint a „C. testvérek” éjjel-nappali bolt sérelmére rablást kívánnak elkövetni. Az információról az alosztályvezető tájékoztatta a bűnügyi osztályvezetőt is, aki ismerte a „C. testvéreket” és ők korábban valóban követtek el hasonló bűncselekményeket. Az osztályvezető tájékoztatta az információról a bűnügyes készenlétes parancsnokot, aki a közterületi állományt pontos információkkal látta el.

A közrendvédelmi osztályon eligazítást végző szolgálatirányító parancsnok jelentése szerint, a szolgálatok ellátása során meghatározásra került, hogy a városi éjjel-nappali üzletek környékét visszatérően ellenőrizzék, illetve ha a „C. testvérek” a látókörükbe kerülnek,

igazoltassák őket, valamint ruházat, csomag, illetve gépjármű-átvizsgálást hajtsanak végre, esetleges bűncselekmény elkövetéséhez használható eszközök, vagy bűncselekmény elkövetéséből származó tárgyak feltalálása érdekében. A "C. testvérek" azonosíthatósága érdekében a közterületi szolgálatot ellátó állomány részére kiadásra kerültek a bűnügyi osztály által a bűnügyi nyilvántartásból kinyomtatott fényképek.

2) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a 2012. február 15-én a panaszossal szemben intézkedő H.T. r. törzszászlós és K.K. r. zászlós által aláírt, az intézkedés napján készített jelentést, amely az alábbiakat tartalmazza.

Az adott napon 19 órakor, a napi szolgálatot megelőző eligazításon a szolgálatirányító parancsnok arról tájékoztatta a rendőröket, hogy a hatóságnak tudomása van arról, hogy egy vagy több személy a város területén erőszakos jellegű bűncselekményt akar elkövetni. Elmondta továbbá, hogy ezek a személyek feltehetően az egyik éjjel - nappali boltban akarják elkövetni az említett bűncselekményt. A feltételezhető elkövetőkről több nyilvántartási lapot mutatott be a szolgálatirányító parancsnok a rendőrök számára, illetve a szolgálatba lépő állomány számára.

Ezt követően 22 óra 35 perc körüli időben az R. téren lévő, éjjel - nappal nyitva tartó presszónál, az eligazítás során bemutatott személyek egyikét a rendőr felismerte, majd látta, hogy ez a személy beszáll egy Volkswagen Passat típusú gépkocsiba, melyben többen ültek. Ezek a személyek hosszú ideig kb. 1 órán át várakoztak a gépkocsiban ülve a presszó bejárata előtt lévő parkolóban, majd a K. út irányába távoztak. A rendőrök 23 óra 35 perckor a K. úton ellenőrzés alá vonták a szóban forgó gépkocsit és annak utasait. A gépkocsit a panaszos vezette. Mellette utasként tartózkodott C. R. a gépkocsi hátsó ülésén, a baloldalon R. N., míg a jobb oldalon pedig C. G. utazott. Az ellenőrzés során a panaszos személyes okmányait és a gépkocsihoz tartozó okmányokat rendben találták a rendőrök. Az igazoltatott személyek, illetve a jármű adatait a központi számítógépes körözési nyilvántartásban ellenőrizték, de abban egyik adat sem szerepelt. A szolgálat irányító parancsnok utasítására a gépkocsi rakterét is átvizsgálták a rendőrök, de abban semmiféle bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyat, vagy egyéb eszközt nem találtak. Az intézkedés végeztével a rendőrök a gépjárműben ülők részére az okmányaikat visszaadták, majd a helyszínről távoztak.

3) Megküldte a rendőrség K. K. r. zászlósának a 2012. február 15-i intézkedéssel kapcsolatosan 2012. április 30-án készített jelentését. A jelentés első része, amely az intézkedés előzményeit rögzíti, szó szerint megegyezik a jelen állásfoglalás II. részének 2. pontja alatt ismertetett jelentés vonatkozó részével, ezért annak megismétlésétől a Testület eltekint.

A r. zászlós, jelentése szerint az intézkedés kezdetekor a szolgálati szabályzatban előírt kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, ezt a tényt álláspontja szerint alátámasztja az is, hogy a panaszolt rendőri intézkedéssel kapcsolatosan a panaszos tisztában volt azzal, hogy ő intézkedett vele szemben a kérdéses napon. Az intézkedés valódi okát a szolgálat irányító parancsnok által közölték figyelembevételével – mivel gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a gépkocsiban ülő személyek esetleg egy erőszakos bűncselekmény elkövetésével kapcsolatba hozhatók – nem fedte fel teljesen a rendőr, mivel azt közölte a gépkocsi vezetőjével, hogy közúti gépjármű ellenőrzés céljából állította meg, mely a jelentés szerint csak részben fedte a valóságot. Az ellenőrzés során a gépjármű vezető személyes okmányait

és a gépkocsihoz tartozó okmányokat rendben találta a r. zászlós. Az igazoltatott személyek, illetve a jármű adatai a központi számítógépes körözési nyilvántartásban nem szerepeltek. A r. zászlós a szolgálat irányító parancsnok utasítására a gépkocsi rakterét átvizsgálta, de abban semmiféle bűncselekménnyel összefüggésbe hozható tárgyat vagy egyéb eszközt nem talált. Az intézkedés végeztével a gépjárműben ülő személyek okmányait visszaadta a rendőr, majd a helyszínről távozott, más intézkedést nem foganatosított. Az intézkedést a r. zászlós teljes egészében a járőr társával H. T. r. törzszászlóssal együtt hajtotta végre, aki biztosította őt, és így mindent látott és hallott. Azt a tényt, hogy a gépkocsit vezető panaszos, B. G., becenevén „C.” fia, azt a panaszos közölte a rendőrrel, de a rendőr a panaszos nevéből, illetve a gépjármű okmányainak ellenőrzése során tapasztaltakból már tudta. A rendőri jelentés rögzíti, hogy a r. zászlós már 17 éve lát el szolgálatot a város területén és környékén, ezért a jelentéstevő szerint természetes, hogy ismerte a panaszos édesapját B. G-t, akit a városban csak „C.” -ként ismernek. B. G. a tulajdonosa a C. gépjármű kereskedésnek ezért tudta a r. zászlós, hogy ki ő. B. G. nevét a panaszos hozta fel, a r. zászlós ezzel nem kívánt foglalkozni. A r. zászlós ezután jelentésében rögzíti, hogy sem a panaszos édesapjával, sem más személlyel kapcsolatban nem mondott az intézkedés során semmi sértőt. Majd a jelentés a következőképpen zárul: „Tisztában vagyok vele, hogy mit mondhatok és mit nem”.

4) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a H. T. r. törzszászlós által 2012. május 1-jén készített, a panaszossal szembeni 2012. február 15-i intézkedésről szóló jelentést. A jelentés szövege lényegében szó szerint egyezik a jelen állásfoglalás II. részének 3. pontjában ismertetett jelentéssel, ezért a Testület csak azon részeket ismerteti, ahol szövegegyezés nem áll fenn.

H. T. r. törzszászlós a jelentésében a következőképpen nyilatkozott : „azt a tényt, hogy a gépkocsi vezetője B. G., becenevén ”C.” fia, azt a panaszos közölte az intézkedés során, ezen tényről nekem nem volt tudomásom, mivel a panaszost én korábbról nem ismertem, édesapja becenevét is csak hallomásból, illetve az általa üzemeltetett autókereskedések lógójáról ismerem, személyes kapcsolatam a panaszos édesapjával nem volt. Az intézkedés során a gépkocsiban ülő személyekre, valamint a járművezető édesapjára vonatkozóan sem történt semmilyen sértő, vagy oda nem illő megjegyzés, az egész intézkedés teljes mértékben kulturált keretek között zajlott le”.

5) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a panaszossal szemben 2012. február 20-án intézkedő V. K. r. őrmester jelentését, amely a következőket tartalmazza.

A r. őrmester 2012. február 20-án B. G.-vel (nyilvánvaló elírás, helyesen: a panaszos) szemben foganatosított intézkedés során észlelte, hogy a R. téren található presszó elé leparkolt egy gépjármű, melyben gyanús személyek ültek. Ezért a r. őrmester intézkedés alá vonta a panaszost, valamint a gépkocsi utasait. A jelentés szerint az eligazítás során a szolgálatirányító parancsnok azt az információt közölte a szolgálatos állománnyal, hogy bizonyos emberek erőszakos bűncselekményt akarnak elkövetni azokban a napokban, éjjel-nappali élelmiszer boltban. Az intézkedés során a r. őrmester megállapította, hogy a szolgálatirányító parancsnok által elmondott személyek a gépjárműben tartózkodtak. Arra vonatkozólag nem volt információja a r. őrmesternek, hogy mikor akarják a bűncselekményt elkövetni, de ezen információk az ezt megelőző szolgálatban is elhangzottak. Ezen okok miatt a gépjármű vezetőjével, azaz a panaszossal, valamint utasaival szemben ruházatátvizsgálást, valamint gépjármű-átvizsgálást foganatosítottak a rendőrök. Az átvizsgálás során 1 db, kb. 6 cm pengehosszúságú kés került elő, melyet az intézkedés végéig a rendőr magánál tartott, majd az intézkedés végeztével visszaszolgáltattott.

Közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, valamint olyan eszközt, amely bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének eszközüül szolgált volna nem talált a r. őrmester. Mivel a gépjármű vezetője a vezetői engedélyét átadni nem tudta, ezért a rendőr közölte vele, hogy amennyiben a panaszos rendelkezik érvényes "B" kategóriás vezetői engedéllyel 20.000 Ft. helyszíni bírságot szab ki. Mindezeket a r. őrmester jelentette az ügyeletes tisztnek, a panaszost és társait, valamint a gépjárművet a körözési rendszerben ellenőrizte, melyben nem szerepeltek. Az ügyeletes tiszt azt az információt közölte a rendőrrel, hogy a panaszos rendelkezik érvényes "B" kategóriás vezetői engedéllyel. A panaszos a szabálysértés tényét elismerte, a részére kitöltött helyszíni bírság szelvényt aláírásával ellátta, annak harmadpéldányát, valamint a 20.000 Ft-ról szóló készpénz-átutalási megbízást átvette. A gépjármű vezetője, valamint utasai az intézkedés során nem jelezték, hogy az intézkedéssel szemben panaszuk lenne. A r. őrmester jelentése szerint, próbaidős kollégája az intézkedés során valóban megkérdezte, hogy azt a személyt, akinél a kést találták elő lehet-e állítani, mire a r. őrmester azt válaszolta, hogy nem, mivel az nem éri el a 8 cm-es pengehosszúságot. A rendőri jelentés szerint ezt a kérdését a próbaidős kolléga a rendőri szakma elsajátításáért és tudása bővítése érdekében tette fel.

6) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a 2012. február 20-án foganatosított intézkedésnél jelen volt H. K. r. őrmester jelentését.

E szerint a r. őrmester, 2012. február 20-án 19 órától 2012. február 21-én 7 óráig teljesített szolgálatot. A jelentés szerint a r. őrmester és társa az éjszaka folyamán a R. téren a presszó előtt intézkedés alá vont egy gépjárművet, valamint annak vezetőjét (a panaszost) és a gépjárműben tartózkodó személyeket. Az intézkedést a rendőr az előírásoknak megfelelően a napszaknak megfelelő köszönéssel kezdte, valamint közölte nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát illetve az intézkedés célját. Az intézkedést V. K. r. őrmester kezdte meg, a jelentést tevő r. őrmester pedig őt biztosította. Az intézkedés során a gépjármű vezetője, átadta személyazonosító igazolványát, valamint a gépkocsi okmányát, de a vezetői engedélyt nem, mivel elmondása szerint az nem volt nála. V. K. r. őrmester közölte a panaszossal, hogy mivel nem tartotta magánál a vezetői engedélyét szankcióként 20.000 Ft. helyszíni bírságot szab ki a részére, amennyiben a szabálysértés tényét elismeri. A panaszos a szabálysértés tényét elismerte, V. K. r. őrmester ezután kitöltötte a helyszíni bírság szelvényt, majd aláírás után a harmad példányt, valamint a készpénz-befizetési megbízást átadta a panaszos részére. Mindezeket V. K. r. őrmester jelentette az ügyeletes tisztnek, és az igazoltatott személyeket a körözési rendszerben leellenőrizte, melyben nem szerepeltek. Ezek után a helyszínre érkezett V. V. r. zászlós, K. I. r. zászlós, és S. K. r. zászlós, akik a lefolytatott intézkedést biztosították. Mivel a gépjárműben tartózkodó személyek bűnöző élete, a jelentés szerint ismert volt a r. őrmester számára, valamint az eligazításon elhangzott, hogy információ van arra vonatkozólag, hogy a közel jövőben ezen személyek feltehetően erőszakos bűncselekményeket akarnak elkövetni, ezért a gépjárműben tartózkodó személyekkel szemben ruházat-átvizsgálást, valamint gépjármű-átvizsgálást foganatosítottak a járőrök. Az ellenőrzéskor fokozott ellenőrzés volt érvényben, így – a rendőri jelentés szerint – a ruházat- valamint a gépjármű-átvizsgálás jogszerűségét ez is alátámasztotta. Az átvizsgálás során előkerült egy kb. 6 cm pengehosszúságú kés is, amit az intézkedés végéig V. K. r. őrmester magánál tartott, majd azt visszaadta az intézkedés befejezését követően. Végül a r. őrmester megjegyezte, hogy a ruházatátvizsgálásokat, valamint a gépjármű átvizsgálást V. K. r. őrmester foganatosította és hajtotta végre, közben a jelentéstevő biztosította az intézkedést.

7) Megküldte a megkeresett rendőrkapitányság a szolgálatirányító parancsnok, S. S. r. zászlós, 2012. május 3-án készített jelentését, amely a következőket tartalmazza.

A r. zászlós jelentése szerint, 2012. február hónap első hetében a szolgálatparancsnoki állomány azt a tájékoztatást kapta a rendőrkapitányság KMB alosztályvezetőjétől, P. M. r. főhadnagytól, hogy három személy, C. E., C. R. és C. G. valószínűsíthetően bűncselekményt fog elkövetni, a város valamelyik „éjjel-nappali” üzletének sérelmére. Ezután a r. zászlós a bűnügyi osztály munkatársaitól megkapta nevezett három személyről szóló arcképes nyilvántartást.

Ennek alapján a szolgálatok ellátása során meghatározásra került az éjjel-nappali üzletek környékének visszatérő rendszeres ellenőrzése, úgyszintén az is, hogy ha a megnevezett három személy a rendőrök látókörébe kerül, akkor igazoltassák őket, valamint gépjármű-, ruházat- és csomag-átvizsgálás is kerüljön végrehajtásra, a bűncselekmény elkövetéséhez használható eszközök, illetve bűncselekményből származó anyagok feltalálása érdekében. A közterületi szolgálatot ellátó állomány részére kiadták a bűnügyi osztály által kinyomtatott arcképes nyilvántartást.

8) Megküldte a rendőrség a KMB alosztály vezetőjének, P. M. r. főhadnagynak, az ugyancsak 2012. május 3-án készített jelentését.

A jelentés szerint a r. főhadnagyot 2012. február hónap elején egy „délutáni napon társadalmi kapcsolata” telefonon tájékoztatta arról, hogy tudomására jutott, miszerint a „K. testvérek” az este folyamán egy éjjel-nappali bolt sérelmére rablást fognak elkövetni. A történetről a r. főhadnagy tájékoztatta a szolgálatirányító parancsnokot, valamint L. S. r. őrnagyot, a bűnügyi osztály munkatársát, aki elmondta, hogy ismeri a „K. testvéreket”, akik korábban valóban követtek el hasonló bűncselekményeket. A r. főhadnagy tudomása szerint L. S. r. őrnagy tájékoztatta az információkról a bűnügyi készenlétes parancsnokot, aki a közterületi állományt pontos információkkal látta el a szóban forgó személyekről.

9) Végül megküldésre került az O.-i Rendőrkapitányság vezetőjének megyei rendőr-főkapitányhoz intézett, 2012. április 27-én kelt jelentése, miszerint sem 2012. február 16. napján, sem 2012. február 20-án a városi rendőrkapitányság állománya nem intézkedett olyan személlyel szemben, aki „Stop” táblát hagyott volna figyelmen kívül. Úgyszintén leszögezte a jelentés, hogy a nyilvántartások ellenőrzése az adott időszakban szolgálatot teljesítő állomány meghallgatása alapján, sem a panaszossal, sem a panaszos édesapjával szemben (meghatalmazott képviselőjével) nem fogantatosítottak intézkedést a városi rendőrkapitányság rendőrei.

III.

A Testület a panaszos beadványában és annak kiegészítésében foglaltak alapján vizsgálat tárgyává tette mindkét intézkedés vonatkozásában annak jogalapját – ideértve a részrehajlásmentesség követelményének teljesítését is –, a panaszos igazoltatását, az intézkedés során alkalmazott rendőri hangnemet, valamint a vele szemben 2012. február 20-án fogantatosított jármű-átvizsgálást.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, a VI. cikkébe foglalt személyes adatai védelméhez, a XV. cikkébe

foglalt megkülönböztetés tilalmához, valamint a II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

A)

Fentiek alapján a Testület elsőként a panaszossal szembeni, 2012. február 15-én foganatosított intézkedést tette vizsgálat tárgyává.

1) A panaszos sérelmezte az intézkedés kezdeményezését és annak diszkriminatív voltát.

A panaszos beadványában kifogásolta, hogy 2012. február 16-án hajnalban az általa vezetett gépkocsit megállították a rendőrök, és amikor az igazoltatás során kiderült, hogy ki a panaszos édesapja, a rendőr különféle trágárságokat mondott és azt vágta a panaszos fejéhez, hogy a panaszos édesapja egy „vamzer”, aki mindenkit feljelent és az intézkedő rendőrnek is „szívébe-lelkébe taposott”. Az igazoltatás során panaszosi állítás szerint szóba került a panaszos édesapjának egy helyi ügyvédjelölt – korábban rendőr – ellen folyamatban lévő ügye is.

A rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele, valamint az intézkedést foganatosító járőrök jelentése szerint, a 2012. február 15-én 19 órakor szolgálatba lépő állomány figyelmét felhívták arra, hogy egy testvérpár – akik korábban is követtek már el bűncselekményt – újabb bűncselekmény elkövetésére készül. Ezt követően 22 óra 35 perc körüli időben ismerték fel a rendőrök, az egyik szóban forgó személyt és látták, hogy beszáll a panaszos gépkocsijába, majd 1 óra várakozás után a gépkocsival elindultak. A rendőrök ezt követően a panaszos gépkocsija után hajtottak és 23 óra 35 perckor megállították, majd a panaszost és utasait igazoltatták majd a gépkocsit átvizsgálták.

Megjegyzendő, hogy az intézkedés időpontjaként a panaszos mind a panaszában, mind annak kiegészítésében 2012. február 16. napján a hajnali órákat jelölte meg, ezzel szemben a rendőrségi iratok szerint 2012. február 15-én 23 óra 35 perckor történt az intézkedés. A Testület – figyelemmel arra, hogy a rendőri jelentések pontos időpontot jelölnek meg – a panaszossal szembeni első intézkedés időpontjaként a rendőrségi iratok által megadottat fogadta el.

A tájékoztató levél és azzal összhangban a rendőri jelentések arról számoltak be, hogy a rendőrkapitányság bűnügyi osztálya által kiadott arcképes nyilvántartás alapján az intézkedő rendőrök észlelték, hogy az egyik érintett személy, akiről a bűnügyi szolgálat információi szerint nem volt kizárható, hogy bűncselekmény elkövetésére készült, beszállt a panaszos gépkocsijába, majd hosszabb várakozás után ismeretlen cél felé elindultak.

Itt szükséges idézni az Rtv.13. § (1) bekezdését, mely szerint, a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint pedig, a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A Testület megállapítása szerint, a szolgálatba lépés során történt eligazítás, majd néhány órával később a járőrök által tapasztaltak megalapozták az intézkedési kötelezettséget, ezáltal **a rendőrök jogszerűen kezdeményeztek intézkedést a panaszossal szemben, melynek okán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.**

A Testület megállapítása szerint továbbá az a tény, miszerint az intézkedés során kiderült, hogy az egyik rendőr ismerte a panaszos édesapját, **az intézkedés kezdeményezése kapcsán nem vezetett a panaszos megkülönböztetés tilalmához fűződő jogának sérelméhez.**

2) Ezt követően a panasz alapján vizsgálat tárgyává tette a Testület a panaszos igazoltatásának jogalapját, valamint az azzal kapcsolatos rendőri tájékoztatást.

A rendőrségi iratok a panaszos által vezetett gépkocsi utasára vonatkozó bűnügyi információt jelölték meg a panaszossal szembeni intézkedés jogalapjaként, ugyanakkor sem a tájékoztató levél, sem a rendőri jelentések nem jelölték meg egyértelműen a panaszos igazoltatásának jogalapját. A tájékoztató levél a Testület megkeresésében feltett kérdések megválaszolása során, a gépkocsi rakterének átvizsgálása kapcsán hivatkozik az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdésére, ugyanakkor a hivatkozott okirat szerint a panaszossal a helyszínen a rendőrök „közúti gépjármű ellenőrzést” közöltek.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezése a fokozott ellenőrzésről a következőket tartalmazza: „30. § (1) A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.”

K. K. r. zászlós – és járőrtársa – jelentésében fokozott ellenőrzésről nem tett említést, úgy fogalmazott, hogy „az intézkedés valódi okát a szolgálat irányító parancsnok által közölték figyelembevételével – mivel gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a gépkocsiban ülő személyek esetleg egy erőszakos bűncselekmény elkövetésével kapcsolatba hozhatók – nem fedtem fel teljesen, mivel azt közöltem a gépkocsi vezetőjével, hogy közúti gépjármű ellenőrzés céljából állítottam meg, mely részben fedte a valóságot”. Ezzel szó szerint megegyező a másik járőr nyilatkozata is.

A közlekedésrendészeti intézkedés jogalapját rendkívül széles keretek között biztosítja az Rtv., 44. §-a, mely szerint „(1) a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során ...b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”. Megjegyzendő azonban, hogy a rendőri intézkedés ahogyan azt a Testület több korábbi állásfoglalásában – elsőként a 20/2008 (VI. 25.) sz. később pl. a 149/2008. (XII. 3.) sz. és a 189/2009.(VI. 24.) sz. állásfoglalásában is – elvi érveléssel kimondta, mindig célhoz kötött, ezért a közlekedésrendészeti intézkedés csak a törvényben meghatározott, a közlekedésrendészeti rendőri feladatok ellátáshoz szolgálhat alapul.

Ugyanakkor – bár a rendőrségi iratokban e jogszabályhelyre történő konkrét hivatkozás nem szerepel –, az Rtv. 29. § (1) bekezdése („A rendőr a feladata ellátása során, a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”) a konkrét helyzetben kétségtől alapot szolgáltatott a panaszos igazoltatásához.

Végül itt szükséges idézni az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatát, mely szerint, a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A rendőrségi iratokból az volt megállapítható, hogy a rendőrök, vagy saját elhatározásukból, vagy a szolgálat irányító parancsnok utasítása alapján, de intézkedésük célját illetően valótlan tájékoztatást adtak a panaszosnak.

Fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrök **kellő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez fűződő joga.**

Ugyanakkor az intézkedés és az igazoltatás jogalapjának szándékosan valótlan megjelölése a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmével járt.

3) A panasz alapján vizsgálat tárgyává tette a Testület a rendőr által alkalmazott hangnemet.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Panaszosi állítás szerint a rendőr az igazoltatás során a panaszos édesapját „vamzernak” nevezte, trágár kifejezésekkel illette, és azt mondta, hogy a panaszos édesapja mindenkit feljelent. Panaszosi állítás szerint az igazoltatás során szóba került a panaszos édesapjának egy folyamatban lévő ügye egy helyi ügyvédjelölttel szemben, aki korábban rendőr volt.

Ugyanakkor a panaszos édesapja úgy nyilatkozott, hogy ő az intézkedő rendőrt nem ismerte.

A rendőrkapitányság-vezető tájékoztató levele szerint a két intézkedő rendőr közül H. T. r. törzszászlós a panaszost nem ismerte, azt pedig, hogy ki a panaszos édesapja, az intézkedés során a panaszos maga közölte. A másik intézkedő rendőr, K. K. r. zászlós mind a panaszost, mind a panaszos édesapját ismerte. A tájékoztató levél szerint a rendőrök részéről semmiféle megjegyzés nem hangzott el a panaszos édesapjára vonatkozóan.

K. K. r. zászlós jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a panaszos édesapját – mivel 17 éve teljesít szolgálatot a városban – ismerte, tudta a becenevét, illetve azt, hogy melyik cég tulajdonosa. A panaszos – a r. zászlós jelentése szerint – saját maga közölte a rendőrrel, hogy ki az ő édesapja, de azt az intézkedő rendőr a panaszos és a gépjármű okmányjaiból már maga is tudta. A rendőr ugyanakkor azt állította, hogy a panaszos „hozta fel” az édesapja nevét, a

rendőr ezzel nem kívánt foglalkozni, továbbá határozottan állította, hogy sem a panaszos édesapjára, sem másra semmiféle megjegyzést nem tett.

H. K. r. törzszászlós jelentésében úgy nyilatkozott, hogy sem a panaszost, sem a panaszos édesapját személyesen nem ismerte, csak a panaszos édesapjának a becenevét hallotta korábban és ismerte az általa üzemeltetett cég logóját. A rendőr határozottan állította, hogy az intézkedés során sem a panaszosra, sem a panaszos utasaira, sem a panaszos édesapjára nézve semmiféle sértő, vagy oda nem illő megjegyzés nem hangzott el, az intézkedés végig kulturált keretek között zajlott le.

A Testület a rendőrök által használt hangnem vonatkozásában a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási eszközökkel a rendőri és a panaszosi állítás közötti **ellentmondást feloldani nem tudta, ezért a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme e vonatkozásban nem volt megállapítható.**

B)

A Testület ezt követően vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szembeni, 2012. február 20-án foganatosított intézkedést.

1) A Testület, figyelemmel a panaszügy egyes szabálysértési vonatkozásaira, indokoltnak tartotta saját hatáskörének vizsgálatát elvégezni a következők szerint.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, „akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése rendelkezései alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Fentiek alapján a Testület hatásköre az idézett jogszabályi rendelkezés alapján nem terjed ki a szabálysértési ügyekkel kapcsolatos érdemi vizsgálatra, ezért – mivel mind a panaszos, mind a rendőrség, bár merőben különböző módon, de hivatkozik a panasszal összefüggésben szabálysértés elkövetésére – **a Testület kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a panaszossal szembeni rendőri intézkedés alapjául szolgálhatott-e szabálysértés elkövetésének legalábbis az intézkedéshez szükséges mértékű gyanúja.**

2) A panaszos ezen intézkedés és igazoltatás kapcsán is sérelmezte az intézkedés kezdeményezését és annak diszkriminatív voltát.

A panaszos sérelmezte, hogy egy olyan – állítólagosan azon a napon általa egy másik városban elkövetett – szabálysértés miatt kezdeményeztek vele szemben intézkedést, amelyet nem követett el. Állítása szerint a rendőrök megállították az általa vezetett gépkocsit, és közölték vele, hogy a másik településen áthajtott egy „STOP” táblás kereszteződésen. Az intézkedő két rendőr ennek alapján kérte, hogy írja alá az ezt elismerő dokumentumot. Megjegyzendő, hogy a panasz-kiegészítésben a panaszos úgy nyilatkozott, hogy „tilos jelzésen való áthajtást” kívántak vele elismertetni a rendőrök. A panaszos nem írta alá a szabálysértést elismerő dokumentumot, majd ezt követően újabb rendőrségi gépkocsi érkezett a helyszínre, és a rendőrök a panaszos által vezetett gépjárművet átvizsgálták. Ugyanakkor a panaszos sem a panaszban, sem annak kiegészítésében nem tett említést arról, hogy vezetői engedélye nem volt nála, amely tényt rendőri állítás szerint a helyszínen aláírásával elismert.

A rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele szerint a panaszost ugyanazon okok miatt vonták intézkedés alá, mint 2012. február 15-én. Ebből kiindulva az intézkedést ezúttal is a panaszos társaságában lévő, a rendőrség által feltételezeten bűncselekmény elkövetésére készülő személyek jelenléte indokolta. A panaszos gépkocsijának átvizsgálására – azonosan a korábbi esettel – az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdése alapján, bűncselekmény elkövetésének megelőzése, illetve megakadályozása érdekében került sor. A tájékoztató levél szerint a panaszossal szemben semmiféle eljárás nem indult a közeli városban elkövetett (állítólagos) szabálysértés elkövetése okán – erre vonatkozóan az adott település rendőrkapitánya is nyilatkozatot tett – ugyanakkor a KRESZ 4. § (3) bekezdésének megsértése miatt, [(1) Járművet az vezethet, a) a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs; ... aki (3) Az (1) bekezdésben említett engedélyt a vezetőnek vezetés közben magánál kell tartania”.] a Szabsért. rend. [„54. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 42-51. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, vagy az nem tartozik a közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés hatálya alá, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható”] alapján helyszínbírságot szabtak ki a rendőrök az intézkedés helyszínén. A panaszos a szabálysértés elkövetését a rendőrség szerint elismerte. Megjegyzendő, hogy a rendőrség a Testület kérése ellenére a szabálysértésre vonatkozó dokumentumokat nem küldte meg.

Az intézkedést fogantató rendőr, V. K. r. őrmester jelentésében leírta, hogy 2012. február 20-án az R. téren lévő presszó elé „leparkolt egy gépjármű, melyhez közeledve azt tapasztalta, hogy abban gyanús személyek ülnek”, ezért intézkedés alá vonta a gépkocsi vezetőjét, valamint annak utasait. Megjegyzendő, hogy a rendőri jelentés nem állította azt, hogy a

gépkocsiban tartózkodók közül bárkit is felismert volna, továbbá nem utalt a gyanú alapjául szolgáló körülmény/ek/re sem.

A r. őrmester jelentése szerint az eligazítás során a szolgálat irányító parancsnok közölte, hogy bizonyos emberek erőszakos bűncselekményt kívánnak elkövetni azokban a napokban éjjel-nappali élelmiszerboltban. Az intézkedés során a r. őrmester megállapította, hogy a szolgálatirányító parancsnok által megjelölt személyek a gépkocsiban tartózkodtak. A r. őrmester szerint nem volt információ a tervezett bűncselekmény időpontjáról, így az arra vonatkozó szolgálatirányító parancsnoki közlés, már a korábbi szolgálat során is elhangzott a szolgálatba lépő kollégák felé. A r. őrmester a ruházat- és gépjármű-átvizsgálás során talált egy 6 cm pengé hosszúságú zsebkést, melyet az intézkedés végéig magánál tartott, azt követően visszaadta. Az intézkedés során a gépjárművezető nem tudta átadni a vezetői engedélyét, ezért 20.000,-Ft helyszínbírságot szabott ki vele szemben. A rendőri jelentés szerint a gépjárművezető a szabálysértést elismerte és ezt aláírásával a helyszínen igazolta.

Az intézkedésben részt vett H. K. r. őrmester jelentése az intézkedést fogantató rendőr jelentéséhez képest annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a r. őrmester közölte az intézkedés célját (a jelentés azonban nem tartalmazza e cél megjelölését), valamint a ruházat-, illetve a gépjármű-átvizsgálás kapcsán megjegyzi, hogy „az ellenőrzéskor fokozott ellenőrzés volt érvényben, így a ruházat, valamint gépjármű-átvizsgálás szükségességét ez is alátámasztotta”. Úgyszintén H. K. őrmester tett említést arról, hogy az intézkedés során további rendőrök – három fő r. zászlós – érkeztek a helyszínre, akik az intézkedést biztosították.

A Testület a panaszossal szemben 2012. február 15-én fogantató intézkedés kapcsán jelen állásfoglalásban már kifejtette, hogy a célhoz kötöttség figyelembevételével, mind az Rtv. 13. §-a, mind az Rtv. 44. §-a alapján kezdeményezett intézkedés elengedhetetlen feltétele a hivatkozott jogszabályhelyek szerinti feltételek fennállása. A r. őrmester nem állította, hogy az intézkedést megelőzően felismerte volna azon személyeket, akik rendőrségi vélekedés szerint bűncselekmény elkövetésére készültek, az a konkrétumokkal alá nem támasztott, szubjektív meghatározás pedig, hogy egy gépjárműben „gyanús” személyek tartózkodnak, nem szolgálhat alapul az intézkedésre. Megjegyzendő az is, hogy a bűnügyi információk nem a panaszosra vonatkoztak. A rendőrség a vizsgált intézkedés során, a Testület kérdésére nem hivatkozott arra, hogy a panaszos akár közlekedési-, akár más szabálysértést követett volna el, úgyszintén arra sem, hogy közlekedésrendészeti feladatellátás során került volna sor az intézkedés kezdeményezésére. Az a tény, hogy utóbb, a panaszos nem tudta bemutatni a járművezetői engedélyét értelemszerűen nem lehetett az intézkedés kezdeményezésének alapja. Bár a gépjármű-átvizsgálás jogalapjára, vonatkozó kérdésre a tájékoztató levél az Rtv. 30. §-ának (1) és (2) bekezdésében szabályozott fokozott ellenőrzésre utalt, ugyanakkor a rendőrségi iratok között nem volt fellelhető olyan dokumentum, amely a fokozott ellenőrzés elrendelésének tényét alátámasztotta volna, illetve ilyen dokumentumot a Testületnek a vizsgálat során a rendőrség nem küldött meg.

Fentiek alapján a Testület megítélése szerint a valószínűség igen magas, a bizonyosságot megközelítő fokával állítható, hogy a panaszossal szembeni intézkedés tényleges indoka az volt, hogy a rendőr felismerte a panaszos gépkocsiját és a rendőr a panaszost akarta intézkedés alá vonni. Ugyanakkor a Testület az eset összes körülményét figyelembe véve sem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszossal szembeni intézkedés mennyiben hozható összefüggésbe a panaszos édesapja által közölt, a panaszos édesapjának vállalkozását érintő körülményekkel, esetlegesen más, a panaszos személyét érintő, vagy egyéb okokkal.

Fentiek alapján a Testület megállapította, hogy **a rendőrség kellő jogalap nélkül kezdeményezett intézkedést és igazoltatta a panaszost, továbbá valótlan okot közölt a panaszossal az intézkedés során, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz, valamint a megkülönböztetés tilalmához fűződő joga.**

Nem állapította meg a Testület ugyanakkor a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét az adatlekérdezés kapcsán, mert az igazoltatás során feltárt szabálysértés miatt ezen alapjog korlátozására a panaszos érdekében jogszerűen került sor.

3) A panaszos gépjárművének átvizsgálásával kapcsolatosan a Testület a következő megállapítást teszi.

A panaszos beadványában sérelmezte a jármű átvizsgálását, különösen azt, hogy annak során a jármű pótkerekét is kivették a rendőrök, illetve felnyitották a jármű motorházát, illetve a kesztyűtartót.

A tájékoztató levél szerint a jármű rakterének átvizsgálására az Rtv. 30. § (1) és (2) bekezdése alapján került sor. Ezt erősítette meg H. K. őrmester jelentése is.

Az Rtv. 29.§-ának már idézett (1) bekezdése alapján, jogszerűen végrehajtott igazoltatás esetén, ugyanezen törvényhely (6) bekezdése („A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”) lehetővé teszi az ott meghatározott feltételek szerint a jármű átvizsgálást. Ugyancsak lehetőséget biztosít a jármű átvizsgálására fokozott ellenőrzés hatálya alatt, az Rtv. már idézett 30. §-ának (2) bekezdése is.

A Testület álláspontja szerint, a kellő jogalap birtokában végrehajtott járműátvizsgálás során, nem tekinthető jogszerűtlennek a gépjármű motortereinek, kesztyűtartójának átvizsgálása, úgyszintén az úgynevezett pótkerék-fészek átvizsgálása (amely nyilvánvalóan a pótkerék eltávolításával jár) sem.

Figyelemmel azonban arra, hogy a Testület megállapítása szerint a panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és igazoltatására jogalap hiányában került sor, így **a jogellenes alapintézkedés miatt, a járműátvizsgálás sem tekinthető jogszerűnek, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

4) Végül vizsgálat tárgyává tette a Testület a panaszossal szemben az intézkedés során alkalmazott hangnemet.

A panaszos állítása szerint a járműátvizsgálás alkalmával az egyik rendőr a kesztyűtartóban talált 6 cm pengehosszúságú zsebkés kapcsán megkérdezte járőrtársát, hogy ezért „be lehet-e vinni a panaszost”. Ugyancsak sérelmezte a panaszos, hogy az intézkedő rendőr megkérdezte tőle egy korábbi ügyre utalva, hogy „apád milyen vallomást tett a rendőrségen?”.

V. K. r. őrmester jelentése szerint a szóban forgó zsebkés miatt kollégája valóban kérdést intézett hozzá arra vonatkozóan, hogy annak birtoklásáért elő lehet-e állítani a panaszost, mire a r. őrmester úgy válaszolt, hogy nem, mivel az nem éri el a 8 cm-es pengehosszúságot. A

jelentés szerint azonban próbaidős kollégája szakmai ismereteit kívánta csak bővíteni e kérdés feltevésével.

A panaszos által állított másik kijelentésre vonatkozóan azonban a rendőrségi iratok nem adtak választ. A tájékoztató levél a Testület által szövegszerűen idézett kérdés kapcsán annyit említ, hogy V. K. r. őrmester ismerte a panaszost, mivel korábbi intézkedés során kapcsolatba került vele, és ezen korábbi intézkedés során derült ki, hogy a panaszos édesapja a „C.” becenéven ismert autókereskedő, akit azonban a rendőr nem ismert.

A Testület gyakorlata szerint, amennyiben a rendőrség a panasz tartalmának megismerését követően nem cáfolja a panaszos állítását – illetőleg a rendelkezésre álló körülmények nem támasztanak kétséget azzal kapcsolatban –, úgy a Testület a döntését a panaszosi állításra alapozza.

Az Rtv. már idézett 2. § (1) bekezdése értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni.

Fenti rendelkezések – melyek általánosan kötelező érvényűek valamennyi rendőri tevékenységre, így értelemszerűen a rendőri intézkedésre is –, egyértelmű utasítást tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy a rendőr által az intézkedés során közöltek tartalmukat illetően nem terjeszkedhetnek túl az intézkedés törvényes célján és az alkalmazott hangnem, nem sértheti az emberi méltóságot.

A Testület az eset körülményeit figyelembe véve, **az idézett rendőri kérdések kapcsán arra a megállapításra jutott, hogy azok alkalmasak voltak a panaszos megfélemlítésére és ez által sértették a panaszos emberi méltóságához fűződő jogát.**

IV.

A Testület a panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűsége kérdésben több pontot érintően alapjogsérelmet látott indokoltnak megállapítani. A Testület így megállapította, hogy a 2012. február 15-én foganatosított intézkedésre és a panaszos igazoltatására kellő jogalap birtokában került sor, melynek okán nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához, személyes adatok védelméhez és a megkülönböztetés tilalmához fűződő joga. Az igazoltatás jogalapjára vonatkozó valótlan rendőri tájékoztatás azonban a panaszos tisztességes eljárásához való jogának sérelmét eredményezte, míg a rendőri hangnem vonatkozásában a panaszos emberi méltóságához fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható

A 2012. február 20-án történt intézkedésre és igazoltatásra jogalap nélkül került sor, amely a panaszos tisztességes eljárásához és a megkülönböztetés tilalmához fűződő jogának sérelmével járt, ugyanakkor nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga. A jogellenes alapintézkedés miatt sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő joga a járműátvizsgálás, valamint emberi méltóságához fűződő joga a rendőrök által használt hangnem miatt.

A megállapított sérelmek súlyossága indokoltta teszik azt, hogy a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – megküldje az országos rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2013. április 10.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉTEL